

Daria Krzewniak

ORCID: 0000-0003-1085-8361

daria.krzewniak@uws.edu.pl

Uniwersytet w Siedlcach

Wydział Nauk Społecznych

**X Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu
„Bezpieczeństwo informacyjne” nt.
„Ochrona informacji niejawnych w czasie wojny
i pokoju”, Warszawa 29 maja 2025 r.**

DOI: 10.34739/doc.2025.22.24

29 maja 2025 r. w Centralnej Bibliotece Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie odbyła się X Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu *Bezpieczeństwo informacyjne* zatytułowana *Ochrona informacji niejawnych w czasie wojny i pokoju*. Celem spotkania była wieloaspektowa analiza problematyki ochrony informacji niejawnych w kontekście współczesnych zagrożeń. W centrum zainteresowania znalazły się zarówno aktualne, jak i potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa tych informacji, a także przesłanki wskazujące na potrzebę opracowywania nowych rozwiązań w tym zakresie. Uczestnicy podjęli refleksję nad prawnymi, instytucjonalno-organizacyjnymi i technicznymi uwarunkowaniami skutecznej ochrony tajemnic informacyjnych w czasie pokoju oraz w okresach zagrożenia wojennego. Dyskusja objęła również zagrożenia związane z ochroną informacji objętych klauzulami niejawności i poufności w kontekście nasilonej aktywności wywiadowczej. Istotnym wątkiem były ponadto kontrwywiadowcze aspekty ochrony informacji niejawnych oraz problematyka międzysojuszniczego transferu takich informacji w sytuacjach konfliktów zbrojnych i napięć międzynarodowych.

Jubileuszowe wydarzenie, objęte patronatem honorowym Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa Zbigniewa Muszyńskiego, zgromadziło licznych przedstawicieli świata nauki, administracji publicznej, wojska i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo narodowe, a także praktyków zajmujących się ochroną informacji. Orga-

nizatorem wydarzenia był Instytut Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu w Siedlcach we współpracy z kilkunastoma ośrodkami akademickimi i eksperckimi z całej Polski. W gronie współorganizatorów znaleźli się: Ośrodek Badań Bezpieczeństwa Informacyjnego Uniwersytetu w Siedlcach, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Ochrony im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie, Akademia Nauk Stosowanych WSGE im. A. De Gasperi w Józefowie, Wydział Nauk Społecznych Uczelni Społeczno-Medycznej w Warszawie, Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej, Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Instytut Nauk Społecznych Akademii Katolickiej w Warszawie, Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego, Instytut Bezpieczeństwa i Socjologii Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku, Instytut Bezpieczeństwa i Informatyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Katedra Polityki Bezpieczeństwa Wydziału Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytut Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie, Pedagogium – Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie, Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa, Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Centrum Metodologii Badań w Naukach o Bezpieczeństwie Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, Polskie Towarzystwo Nauk o Bezpieczeństwie, Polskie Towarzystwo Cyfrowe. Partnerami wydarzenia były Gmina Przodkowo, LCS Lightning Control Systems sp. z o.o. oraz Polska Grupa SW Przedsiębiorstwo Państwowe.

Konferencję otworzył dr hab. Stanisław Topolewski, prof. uczelni, dziekan Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu w Siedlcach, pełniący funkcję przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego. Podkreślił znaczenie interdyscyplinarnej refleksji nad zagadnieniem ochrony informacji w dobie dynamicznych przemian technologicznych i geopolitycznych. W swoim wystąpieniu podziękował także dr. Janowi Tarczyńskiemu i mgr. Krzysztofowi Pawłowskiemu z CBW za wsparcie organizacyjne, dr. Andrzejowi Biezuńskiemu za pomoc logistyczną oraz dr. hab. Sławomirowi Zalewskiemu, prof. uczelni, za wieloletni, aktywny udział we wszystkich edycjach konferencji z cyklu *Bezpieczeństwo informacyjne*.

W kolejnych wystąpieniach inauguracyjnych głos zabrali Zbigniew Muszyński, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, który zwrócił uwagę na konieczność koordynacji działań instytucji państwowych w obliczu rosnących zagrożeń hybrydowych, dr Jan Tarczyński, Dyrektor Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, podkreślający rolę instytucji kultury i pamięci historycznej w zachowaniu bezpieczeństwa informacyjnego, oraz prof. dr hab. inż. Andrzej Glen, Prezes Polskiego Towarzystwa Nauk o Bezpieczeństwie, wskazujący na pilną potrzebę interdyscyplinarnych badań naukowych. Prof. dr hab. Bernard Wiśniewski, Dyrektor Centrum Metodologii Badań w Naukach o Bezpieczeństwie, zaakcentował wagę rzetelnych procedur badawczych, natomiast Tadeusz Koczkowski, Prezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Ochrony Informacji Niejawnych, odniósł się do praktycznych wyzwań instytucji odpowiedzialnych za ochronę danych niejawnych. Wystąpienia otwierające zakończył prof. dr hab. Włodzimierz Fehler, Dyrektor Ośrodka Badań Bezpieczeństwa Informacyjnego Uniwersytetu w Siedlcach, wyznaczając ramy tematyczne konferencji.

Wydarzenie rozpoczęło się od debaty eksperckiej pod egidą Ośrodka Badań Bezpieczeństwa Informacyjnego, poświęconej strategicznym i instytucjonalnym aspektom ochrony informacji niejawnych. Udział w niej wzięli: prof. dr hab. Stanisław Hoc – współtwórca ustawy o ochronie informacji niejawnych, dr hab. Tomasz Aleksandrowicz, prof. uczelni z Akademii Policijnej w Szczytnie, dr hab. Sławomir Zalewski, prof. uczelni z WSB Merito w Gdańsku oraz dr hab. Cezary Kalita, prof. uczelni z Uniwersytetu w Siedlcach. Dyskusja, moderowana przez prof. dr hab. Włodzimierza Fehlera oraz dr hab. Stanisława Topolewskiego, prof. uczelni, dotyczyła współczesnych wyzwań stojących przed systemami bezpieczeństwa informacyjnego, w tym napięcie między wymogami jawności życia publicznego a koniecznością zachowania tajemnicy państwowej. Poruszono także zagadnienia natury aksjologicznej, pytając o granice między bezpieczeństwem obywateli a ich prawem do informacji.

Rozważania w drugim panelu, prowadzonym przez dr hab. Roberta Białoskórskiego, prof. uczelni, skoncentrowały się na bardziej szczegółowych analizach. Dr hab. Dorota Domalewska, prof. ASzWoj zaprezentowała referat poświęcony rosyjskiej propagandzie, w którym omówiła aksjologiczne mechanizmy oddziaływania dezinformacji w czasie wojny (referat wraz z dr hab. Aleksandrą Gasztold,

prof. UW). Dr hab. inż. Robert Janczewski, prof. AMW mówił o cyberbezpieczeństwie zasileń informacyjnych, wskazując na znaczenie stabilności i ochrony sieci przesyłu danych oraz energii. Dr hab. Małgorzata Such-Pyrgiel, prof. ANS im. A. de Gasperi w Józefowie przedstawiła socjologiczną analizę rozpowszechniania fałszywych narracji w kontekście konfliktów zbrojnych, pokazując, w jaki sposób społeczne emocje sprzyjają podatności na manipulację. Następnie dr hab. Adam Hołub, prof. UMK omówił rolę organizacji pozarządowych w kontrolowaniu niejawności i rozszerzaniu przestrzeni jawności. Dr Marek Mieńkowski, prof. Pedagogium WSNS zaprezentował referat poświęcony kwantowej transmisji informacji i jej znaczeniu dla infrastruktury krytycznej. Kolejnym wystąpieniem była prezentacja ks. dr. inż. Roberta Wawra SJ z Akademii Katolickiej w Warszawie, który ukazał specyficzne ujęcie problemu ochrony informacji niejawnych w strukturach Kościoła rzymskokatolickiego. Zaś płk dr inż. Robert Kawka z Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych odniósł się do praktycznych wyzwań związanych z ochroną informacji w Siłach Zbrojnych RP, a dr Joanna Grubicka z Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku zakończyła panel wystąpieniem dotyczącym bezpieczeństwa informacyjnego w kontekście prywatności i cyfrowej rzeczywistości.

Kolejne panele tematyczne odbywały się równolegle. Obrady w panelu trzecim, prowadzonym przez dr. hab. Adama Hołuba, prof. UMK, rozpoczęto wystąpieniem dr. Andrzeja Skwarskiego z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, który omówił zagadnienie ochrony informacji niejawnych w kontekście czynności operacyjno-rozpoznawczych. Następnie dr Jarosław Charchuła SJ z Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie zaprezentował referat dotyczący ochrony informacji w czasie pokoju i konfliktów zbrojnych, ujmując problem w perspektywie socjologicznej. Dr Maria Hapunik z Uniwersytetu w Białymstoku przedstawiła działania niejawne podejmowane przez służby państwowe w czasie pokoju i wojny, a dr Robert Zapart z Uniwersytetu Rzeszowskiego omówił znaczenie subsydiarności szkoleń w zakresie przeciwdziałania cyberzagrożeniom. Z kolei dr inż. Andrzej Wyrzykowski i dr inż. Tadeusz Kantak z Gminy Przodkowo ukazali sposób organizowania ochrony informacji w jednostkach samorządowych. Problematykę dostępu kontrolerów do informacji niejawnych zaprezentował mgr Michał Pawella z Najwyższej Izby Kontroli, zaś mgr Sylwester Strzyżewski z Mazowieckiego

Urzędu Wojewódzkiego odwołał się do historycznych przykładów służb kancelaryjnych w czasie wojny polsko-bolszewickiej 1919–1921. Dr Juliusz Sikorski z Akademii im. Jakuba z Paradyża analizował bezpieczeństwo informacji w epoce walki kognitywnej, posługując się przykładem Josepha R. Bidena. Dr Natalia Moch z Wojskowej Akademii Technicznej omówiła z kolei problem odporności informacyjnej miasta w czasie konfliktu. Panel zakończył dr Maciej Tołwiński z Akademii im. Jakuba z Paradyża, wskazując na wyzwania związane z ochroną tajemnicy w dobie przyszłych wojen.

Panel czwarty, prowadzony przez dr. hab. Krzysztofa Drabika, prof. uczelni, został poświęcony problematyce dezinformacji, odpowiedzialności informacyjnej oraz aspektom prawnym i kontrwywiadowczym ochrony danych niejawnych. Jako pierwszy głos zabrał dr Piotr Bączek z Centrum Badań Dezinformacji i Cyberbezpieczeństwa we Wrocławiu, który omówił dezinformację jako narzędzie ochrony tajemnic w strukturach państwowych PRL, wskazując, że fałszywe komunikaty były stosowane nie tylko jako instrument manipulacji, lecz także jako mechanizm zabezpieczania szczególnie wrażliwych informacji. Następnie dr Daria Krzewniak z Uniwersytetu w Siedlcach zaprezentowała referat dotyczący kształtowania postaw odpowiedzialności informacyjnej wśród młodzieży, podkreślając edukacyjny i wychowawczy wymiar przygotowania młodego pokolenia do świadomego uczestnictwa w przestrzeni cyfrowej. Kolejnym wystąpieniem była analiza płk. dr. Janusza Parczewskiego z Departamentu Ochrony Informacji Niejawnych MON, który szczegółowo omówił rozwiązania i procedury stosowane w resorcie obrony narodowej w zakresie ochrony danych wrażliwych. Dr Anna Grabowska-Siwiec z Uniwersytetu w Białymstoku podjęła wątek wyzwań kontrwywiadowczych w kontekście aktualnej sytuacji geopolitycznej, wskazując na szczególne ryzyko infiltracji i operacji informacyjnych. Z kolei dr hab. Henryk Wyrębek, prof. uczelni z Uniwersytetu w Siedlcach, zaprezentował zastosowania sztucznej inteligencji w wykrywaniu i przeciwdziałaniu cyberatakach, akcentując, że AI staje się zarówno źródłem zagrożeń, jak i narzędziem ich neutralizacji. Dr Krzysztof Nowakowski z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni omówił problematykę identyfikacji luk bezpieczeństwa w kwalifikowanych usługach zaufania, wskazując na ryzyko dla systemów teleinformatycznych państwa. Dr Joanna Kufel-Orłowska z Uniwersytetu w Siedlcach podjęła temat dezinformacji jako czynnika kryminogennego, analizując

aspekty prawne i społeczne zjawiska. Następnie mgr Maria Osierda z Departamentu Ochrony Informacji Niejawnych MON przedstawiła problem wyłączenia stosowania RODO w Ustawie o Obronie Ojczyzny, co wzbudziło żywą dyskusję wśród uczestników. Panel zamknęły wystąpienia mgr Otylii Bieniek z Akademii im. Jakuba z Paradyża, która omówiła ewolucję regulacji dotyczących tajemnicy państwowej w Federacji Rosyjskiej, oraz studentki – Martyny Najdyk z Uniwersytetu w Siedlcach. Ostatnia z prelegentek zaprezentowała refleksję na temat tajemnicy adwokackiej i granic lojalności zawodowej w kontekście interesu państwa i sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa.

Panel piąty, moderowany przez dr hab. Kingę Machowicz, prof. KUL oraz dr Darię Krzewniak, rozpoczął się wystąpieniem prof. dr. hab. Andrzeja Pieczywoka z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Referujący omówił kategorie towarzyszące procesowi ochrony informacji niejawnych, wskazując na znaczenie zarówno czynników osobowych, jak i materialnych w kształtowaniu skutecznych systemów ochrony. Prof. dr hab. Włodzimierz Fehler z Uniwersytetu w Siedlcach przedstawił z kolei mechanizmy przeciwdziałania i zwalczania dezinformacji w czasie konfliktów i wojen, podkreślając konieczność zintegrowanych działań państwa i społeczeństwa. Dr hab. Stanisław Topolewski, prof. uczelni z kolei skupił się na ochronie informacji niejawnych w siłach zbrojnych podczas działań bojowych, a dr hab. Kinga Machowicz, prof. KUL omówiła prewencyjną rolę cenzury w stanach nadzwyczajnych jako narzędzia zabezpieczającego szczególnie wrażliwe informacje. Wystąpienie dr. hab. inż. Roberta Białoskórskiego, prof. uczelni, dotyczyło wpływu nowoczesnych cybertechnologii na bezpieczeństwo informacyjne, natomiast dr Andrzej Biezuński z Uczelni Społeczno-Medycznej w Warszawie skoncentrował się na ochronie danych osobowych osadzonych w warunkach zagrożenia wojennego. Kolejne wystąpienia poszerzały kontekst prawny i etyczny: dr inż. Mateusz Niedbala ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie omówił prawne aspekty tajemnicy korespondencji w odniesieniu do technologii lingwistycznej i wykrywania kryminalistycznych śladów językowych, zaś dr Radosław Korneć z Uniwersytetu w Siedlcach wskazał na dylematy administracji publicznej w balansowaniu między jawnością a tajnością informacji. Dr Andrzej Dana z tej samej uczelni zaprezentował kwestie dostępności informacji publicznej w rejestrach, a mgr Adriana Drózdź omówiła ochronę informacji niejawnych z perspektywy teorii racjonalnego wyboru. Panel zwieńczyły wystąpienia insp. Mariusza

Kaszowicza, Komendanta Powiatowego Policji w Wołominie, który podjął temat etycznych i prawnych obowiązków policjanta jako strażnika informacji, oraz dr. Łukasza Świerczewskiego, który przeanalizował znaczenie bezpieczeństwa informacyjnego w działaniach operacyjno-rozpoznawczych Policji.

Szczególnym elementem programu był panel studencki, który ukazał aktywne zainteresowanie młodego pokolenia problematyką ochrony informacji. Mgr Mateusz Janczuk zaprezentował zagadnienia bezpieczeństwa społecznego w kontekście mobilności edukacyjnej w Unii Europejskiej, a mgr Mariusz Matacz skupił się na cyberbezpieczeństwie w odniesieniu do kryptologii, kryptografii i kryptoanalizy. Klaudia Bazela podjęła istotny i zarazem kontrowersyjny temat tajemnicy spowiedzi, analizując go w kontekście prawa kanonicznego oraz prawa państwowego. Patrycja Bryszewska omówiła tajemnicę zawodową notariuszy i radców prawnych w walce z przestępczością zorganizowaną, zaś Eliza Chomać w swoim referacie zestawiała tajemnicę dziennikarską z problemem fake newsów, stawiając pytanie, czy ochrona źródeł nie sprzyja niekiedy dezinformacji. Aleksandra Kierdelewicz zaprezentowała tajemnice zawodowe w służbach ratowniczych, takich jak strażacy i ratownicy medyczni, podkreślając praktyczne wyzwania związane z ochroną informacji w sytuacjach kryzysowych. Julia Konowrocka podjęła refleksję nad dylematami psychologów i terapeutów wobec informacji o zagrożeniach, stawiając pytanie o granice tajemnicy zawodowej. Iga Wernio omówiła problematykę tajemnicy nauczycielskiej i akademickiej w kontekście międzynarodowej współpracy naukowej, a Julia Szarubko przeprowadziła analizę roli dezinformacji w wojnach informacyjnych XXI wieku, ilustrując ją przykładami z najnowszych konfliktów. Panel zakończyło wystąpienie Gabrieli Trochimowskiej, która zajęła się ochroną prywatności w cyberprzestrzeni, podkreślając rosnące znaczenie tej kwestii dla bezpieczeństwa jednostek i instytucji.

Podsumowania rozważań podjętych podczas konferencji dokonali prof. dr hab. Włodzimierz Fehler oraz dr hab. Stanisław Topolewski, prof. uczelni, wskazując na konieczność dalszych interdyscyplinarnych analiz i wzmocnienia systemu ochrony informacji niejawnych wobec dynamicznie zmieniających się zagrożeń. Podkreślono, iż współczesne zagrożenia – od dezinformacji i cyberataków po manipulacje aksjologiczne i wyzwania prawne – wymagają współdziałania świata nauki, administracji publicznej, służb bezpieczeństwa i orga-

nizacji społecznych. Zapowiedziano publikację monografii pokonferencyjnej oraz możliwość przesyłania artykułów do wybranych czasopism naukowych, które pełniły funkcję partnerów medialnych: „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności”, „Doctrina. Studia Społeczno-Polityczne”, „Studia Bobolanum” oraz „Security and Defence Quarterly”.

Jubileuszowa edycja konferencji potwierdziła kluczowe znaczenie ochrony informacji niejawnych jako wyzwania dla państwa i społeczeństwa. Wysoki poziom wystąpień, różnorodność środowisk oraz zaangażowanie młodych naukowców dowodzą rosnącej rangi refleksji nad bezpieczeństwem informacyjnym. Udział ponad 70 osób świadczy o dużym zainteresowaniu i gotowości do współpracy na rzecz zwiększenia odporności kraju na zagrożenia hybrydowe.